

A XIX-a Conferință internațională – multidisciplinară
„Profesorul Dorin PAVEL – fondatorul hidroenergeticii românești”,
CLUJ NAPOCA, 2019

**BLOCAJE INTERNE ȘI EXTERNE, SOLUȚII PROPUSE
PRIVIIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CAPACITAȚII DE
ABSORBȚIE A FONDURILOR STRUCTURALE
EUROPENE ALE ROMÂNIEI ÎN CALITATE DE MEMBRU
AL UNIUNII EUROPENE. BIROCRAȚIA ȘI LIPSA DE
EFICIENȚĂ A STRUCTURILOR INSTITUȚIONALE.
CONCLUZII**

Ioan TĂUT, George ARGHIR

**INTERNAL AND EXTERNAL JAMS, PROPOSED SOLUTIONS
CONCERNING THE IMPROVEMENT OF THE ABSORPTION
CAPACITY OF THE EUROPEAN STRUCTURAL FUNDS OF
ROMANIA AS A MEMBER OF THE EUROPEAN UNION.
BUREOCRACY AND LACK OF EFFICIENCY OF
INSTITUTIONAL STRUCTURES. CONCLUSIONS**

The European Union represents a regional policy framework associated with traditional interstate and geopolitical relations. There are many institutions within the European Union, including the European Commission, which carry out economic policies regarding the financial management of European funds together with EU member countries. The absorption capacity of the structural funds was acceptable until 1.01.2019 compared to the previous years, but was marked by internal and external bottlenecks, bureaucracy and inefficiency of the institutional structures. Following the evaluation of these problems, proposals were made in this study to improve the absorption capacity of the European structural funds. The implementation of European funds has led to the spread of democratic values, the rule of law, economic and social concepts among EU member states in the context of the globalization phenomenon. Through the extension, intensification and impact of these institutional relations at the level of

all the EU members in economic, social and political aspect, flows and networks are developed in the EU region of activity, interaction centers and execution of power.

Keywords: absorption capacity, administrative capacity, regionalization, globalization, European structural funds

Cuvinte cheie: capacitatea de absorbție, capacitate administrativă, regionalizare, globalizare, fonduri structurale europene

1. Birocrația și lipsa de eficiență a structurilor instituționale

În cadrul PNDR în anul 2017 în luna iunie s-a terminat termenul de depunere a cererilor de finanțare pe măsura 6.4, s-au aprobat pe măsura 6.4 aproximativ 220 de proiecte la nivel național, au rămas în jur de 40 de proiecte eligibile fără finanțare. Menționăm că de la jumătatea anului 2017 am rămas fără finanțare pe 2 măsuri 6.4 și 6.2 cel puțin până acum. Pe același program au rămas necheltuite sume pe alte măsuri 6.4 zona ITI DELTA DUNĂRII, măsura 4.1 și altele care sunt active până la sfârșitul anului 2018. Menționăm că am depus personal 2 proiecte pe măsura 6.4.

Până în acest moment pentru îmbunătățirea ratei de absorbție a fondurilor europene [6], ca măsuri concrete s-au luat următoarele:

- Înființarea unui comitet interministerial pentru simplificarea administrativă, eficientizarea și creșterea absorbției și impactului utilizării Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (obiectiv realizat prin Decizia prim-ministrului nr. 120 din 16.03.2018);
- Includerea Văii Jiului în proiectul-pilot al Comisiei Europene pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare a zonelor miniere în tranziție;
- Evitarea dezangajării automate a fondurilor la sfârșitul anului 2018, prin realocarea în curs de fonduri între programe;
- Adoptarea în data de 15.03.2018, a Ordonanței de urgență Guvernului nr. 17/2018 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare, Tabel 1 [6].

În urma cunoașterii acestor probleme și evaluării lor facem următoarele propuneri pentru îmbunătățirea absorbției de fonduri europene: ● Utilizarea rapidă și „inteligentă” a mecanismului de realocare **disponibilă** de către autoritățile române a fondurilor europene de pe o măsură, program pe alte măsuri sau programe, deoarece, ● pentru anumite măsuri, există un număr considerabil de proiecte declarate ca eligibile, dar c, se află care, din diverse motive, se află pe

Tabelul 1 [6]

Programe 2014-2020	Alocare 2014-2020 (UE)	Sume solicitate CE în limita alocării UE a PO (rata de absorbție curentă)		Rambursări de la CE (rata de absorbție efectivă)		Total sumă primită de la CE	
		Valoare	%	Valoare	%	Valoare	%
	1	6	$7=(6/1)*100$	8	$9=(8/1)*100$	10=4+8	$11=(10/1)*100$
PO Regional	6,760,000,000	65,095,664	0.96%	58,586,098	0.87%	484,804,054	7.17%
PO Infrastructura Mare	9,218,524,484	1,132,265,532	12.28%	1,016,453,198	11.03%	1,610,932,370	17.47%
PO Competitivitate	1,329,787,234	136,845,990	10.29%	123,161,391	9.26%	207,433,720	15.60%
PO Capital Uman	4,371,963,027	20,081,624	0.46%	18,073,462	0.41%	294,791,826	6.74%
PO Capacitatea Administrativa	553,191,489	31,324,335	5.66%	28,191,901	5.10%	63,291,901	11.44%
PO IIMM	100,000,000	93,090,000	93.09%	83,781,000	83.78%	86,531,000	86.53%
PO Asistența Tehnică	252,765,958	66,113,483	26.16%	58,413,607	23.11%	73,875,309	29.23%
SUBTOTAL	22,586,232,192	1,544,816,628	6.84%	1,386,660,657	6.14%	2,821,660,180	12.49%
PN Dezvoltare Rurală	8,127,996,402	2,938,188,488	36.15%	2,706,956,453	33.30%	3,032,076,309	37.30%
POPAM	168,421,371	19,425,479	11.53%	11,013,727	6.54%	21,700,063	12.88%
TOTAL FESI*	30,882,649,965	4,502,430,595	14.58%	4,104,630,837	13.29%	5,875,436,552	19.03%
POAD	441,013,044	76,622,690	17.37%	68,956,763	15.64%	117,468,197	26.64%
FEGA 2015-2020**	11,255,208,231	5,022,710,565	44.63%	4,993,632,716	44.37%	4,993,632,716	44.37%

listele de aşteptare, pentru că există bani pentru finanţare, fie pe alte măsuri pe alte măsuri fie pe alte Programe, Axe etc.; ● Se impune stabilirea unui cadru de cooperare între autorităţile de management prin împuternicirea managerilor acestor autorităţi de management pentru a aborda astfel de situaţii fiind necesare angajări, instruiiri şi motivări ale funcţionarilor publici implicate în management; ● Se impune utilizarea unei marje de 10 % realocare pentru axe, programe, măsuri în zona prioritară în care există proiecte viabile; ● Se impune ca sesiunile de lansare să aibă cel puţin de 2 ori pe an, stabilirea de bonusuri salariale consecvente, în paralel cu stabilirea de obiective realiste de creştere a ratei de absorbţie a fondurilor europene, precum angajarea temporară de personal pentru evaluarea proiectelor, experţi la nivelul monitorizării proiectelor aflate în implementare.

României i s-au alocat aproximativ 37 de miliarde de euro de către Consiliul Europei. La data de 01.01.2019 Romania a cheltuit aproximativ 20 % din această sumă. La data de 01.02.2019 România stă mai bine la cheltuirea de fonduri europene faţă de ţări membre UE cum ar fi: Italia, Spania, Croaţia, Slovacia, dar s-a cheltuit mai puţin în comparaţie cu ţări cum ar fi: Bulgaria, Ungaria, Grecia şi Anglia [5]. „Într-un context global internaţional, statul român cuprinde o serie de colectivităţi care se structurează în jurul unui interes naţional. Interesul naţional este realizat şi printr-o solidarizare continuă a decidenţilor politici în ceea ce priveşte dezbaterea subiectelor de interes vital pentru societatea românească şi realizarea unei unităţi pe plan naţional în ceea ce priveşte păstrarea, dezvoltarea unei identităţi proprii” [6]. „Plecând de la această formulă ca definind formele ca fiind instituţiile sau moduri de guvernare politică şi fond ca activitate economică predominantă într-o societate precum şi ca nivel al mentalităţilor, se scoate în evidenţă faptul că aceste activităţi economice în societatea românească, nu au fost suficient de proeminente pentru a dezvolta o economie cu un capital autohton” [5]. „Formula „forme fără fond” a ajuns, într-adevăr, să reprezinte un clişeu în discursul public: o modalitate aproape stereotipă de a critica ineficienţa instituţională. Din acest punct de vedere, potenţialul ei de slogan pentru un brand este incontestabil: este memorabilă, este percutantă, este destul de ambiguă, în spatele unei aparente clarităţi, şi este general-utilizabilă, dincolo de contextul în care a fost folosită iniţial. Dar, în sine, această formulă atrage atenţia asupra unor aporii fundamentale, cu privire la modul în care s-a pus problema modernizării în cultura română” [7].

„Acest lucru presupunem că s-a întâmplat deoarece formele de guvernare politice s-au schimbat, deoarece societatea românească a

experimentat mai multe sisteme politice cum ar fi atât cel democratic cât și cel comunist, astfel nu s-a putut stabili nici un regim al proprietății în aceste împrejurări istorice, precum nu s-a putut cristaliza nici un nivel de mentalitate privitor la acumularea unui capital autohton românesc considerabil cu tradiție istorică' [6].

„Oricare ar fi cauzele acestei internaționalizări dramatice a activității statului și ale transnaționalizării relațiilor sociale și politice, există puține dubii că a existat o internaționalizare intensă a procesului de decizie politică și a diverselor aspecte ale guvernării globale – adică, s-a înregistrat o extindere semnificativă a infrastructurilor și instituțiilor ce caracterizează rețelele politice globale, reglementarea și activitatea globală” [9].

Internaționalizarea, regionalizarea sunt etape, componente ale unui proces complex numit globalizare. În cadrul conceptului de regionalizare, avem Uniunea Europeană, care s-a format începând de la o comunitate economică de 5 membri, și s-a ajuns la o uniune politică de 28 de țări membre. Pentru o definiție mai substanțială a globalizării „În consecință, globalizarea poate fi percepută ca un proces (sau un set de procese) care întruchipează o „transformare în organizarea spațială a relațiilor și tranzacțiilor sociale – analizate în termenii extensiunii, intensității, vitezei și impactului lor – generând fluxuri și rețele transcontinentale sau interregionale de activitate, interacțiune și exercitare a puterii..”. În fine, globalizarea poate avea impacturi structurale vizibile, în măsura în care condiționează patternuri ale organizării și comportamentului social, economic și politic, pe plan intern. În consecință, globalizarea se poate imprima în instituții și în funcționarea cotidiană a societății (Axford, 1995). De exemplu, răspândirea concepțiilor occidentale asupra statului modern și asupra piețelor capitaliste a condiționat dezvoltarea majorității societăților și civilizațiilor din lume” [10].

În această definiție apare termenul de extensiune și anume o întindere a activităților sociale, politice și economice peste granițe. Astfel se produce o extindere a rețelelor de activitate și punctelor de putere (socială, economică și politică). Extinderea activităților social-culturale și economice se derulează prin realizarea de proiecte finanțate din fonduri europene, proiecte care sunt derulate de către beneficiari-țări membre UE iar ca colaboratori membri asociații UE. Aceste proiecte dezvoltă activități cu caracter cultural, valori ale statului de drept, valori economice. Termenul de intensificare, se produce datorită interconectării la nivel local, regional și global a rețelelor de activitate, care la rândul lor sunt locale, regionale și globale. Termenul de intensificare se referă la

faptul că legăturile peste granițe nu sunt întâmplătoare, devin reglementate, regularizate, ceea ce duce la o intensificare a lor, se produce o tendință de creștere a acestor legături (interconectări). Această intensificare se referă la faptul că are loc o creștere a legăturilor social-culturale, economice și politice prin implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene. Astfel, extensiunea, intensitatea combinate produc o dezvoltare a acestor procese regionale și globale implicând o grăbire (velocitate), o răspândire globală a ideilor, capitalului, resurselor umane (oamenii), bunurilor, informațiilor. În ultimă instanță există un impact a acestor evenimente atât la nivel local cât și regional, global. În acest context, fluxurile se referă la migrația oamenilor, a capitalului peste timp și spațiu. Rețelele se referă la interacțiunile regulate între puncte de activitate. Pornind de la acest punct la început a existat o ușoară creștere a legăturilor culturale, cantității de cunoștințe, urmând pe parcurs la o intensificare a acestor legături culturale în cadrul UE. Intensificarea formelor de cooperare instituțională a dus la administrarea, reglementarea, facilitarea acestor legături culturale.

2. Concluzii

Astfel, regiunea europeană poate fi diferențiată de procesele mai generale ale fluxurilor și interacțiunilor globale în creștere nu numai prin densitatea internă a interacțiunilor politice, dar și prin legăturile culturale și istorice comune. Existența și dezvoltarea unui cadru instituțional interguvernamental oficial susțin dezvoltarea ulterioară a acestor interacțiuni și istorii comune.

Observăm faptul că aprobarea bugetului este realizată târziu în Consiliul UE și Parlamentul European. Capacitatea administrativă a UE din motive instituționale și politice nu a funcționat la un nivel corespunzător.

O altă piedică a fost acreditarea târzie de către Bruxelles a autorităților de management românești. Capacitatea administrativă a României nu a fost foarte bună, s-a ridicat la un nivel acceptabil dar nu a fost foarte eficientă din cauza acestor întârzieri.

Printre propunerile cele mai importante pentru îmbunătățirea absorbției de fonduri europene este utilizarea rapidă și „inteligentă” a mecanismului de realocare disponibilă de către autoritățile române a fondurilor europene de pe o măsură, program pe alte măsuri sau programe.

La capitolul instituțional stăm bine ca formă (apreciem că s-au creat forme instituționale) dar ca fond, eficiența instituțiilor românești a fost îngreunată de lipsa de consens a factorilor manageriali și politici.

Lipsa dialogului inter-instituțional și lipsa de responsabilitate a factorilor menționați au întârziat realizarea procedurilor pentru funcționarea instituțiilor care gestionează fondurile europene.

La data de 01.01.2019 Romania a cheltuit aproximativ 20 % din această sumă, un procentaj încurajator față de cel din anii trecuți.

Activitatea de absorbție a început pe la mijlocul anului 2017 în exercițiul financiar 2014-2020, și faptul că avem un procent încurajator față de anii anteriori este acceptabil, dar faptul că instituțiile românești se mișcă așa de greu pentru gestionarea acestor fonduri europene este lipsa de responsabilitate, profesionalism, și incompetență, aici intervine burocrația românească.

S-a cunoscut în mare această situație și în trecut(mai ales că am beneficiat de propunerile unor ONG-uri, experți pentru îmbunătățirea absorbției de fonduri europene). Astfel, aceste priorități de finanțare au fost identificate de către ministerele de linie pornind de la analizele socio-economice realizate pe domenii, sectoare economice și sociale, precum și de la nevoile de dezvoltare identificate dar din păcate s-au luat măsuri concrete mai puține și mai puțin eficiente, până se vor lua măsuri concrete și în acest exercițiu financiar 2014-2020 ne vom apropia de următorul exercițiu financiar.

Internaționalizarea, regionalizarea sunt etape, componente ale unui proces complex numit globalizare. În cadrul etapei de regionalizare, avem Uniunea Europeană, care s-a format începând de la o comunitate economică de 5 membri, și s-a ajuns la o uniune politică de 28 de țări membre.

Extinderea activităților social-culturale și economice se derulează prin realizarea de proiecte finanțate din fonduri europene, proiecte care sunt derulate de către beneficiari-țări membre UE iar ca colaboratori membri asociați UE. Aceste proiecte dezvoltă activități cu caracter cultural, valori ale statului de drept, valori economice etc.

Odată cu crearea UE, a avut loc și o răspândire între statele membre ale concepțiilor occidentale asupra statului de drept, cetățenie europeană, libera circulație a persoanelor, bunurilor, serviciilor și a capitalului ca parte a procesului de globalizare. Implementarea fondurilor europene a dus la răspândirea valorilor democratice, ale statului de drept, ale concepțiilor occidentale printre statele membre UE.

În contextul formării UE, odată cu răspândirea valorilor statului de drept, realizarea unei circulații libere a bunurilor și serviciilor, persoanelor, capitalului care are o transformare privind relațiile dintre statele membre UE, prin prisma extinderii, intensificării și impactului acestor relații instituționale la nivelul tuturor membrilor UE sub aspect economic, social și politic se dezvoltă fluxuri și rețele în regiunea UE de activitate, centre de interacțiuni și executare a puterii.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Held, D., McGrew, A., Perraton, D.G., *Transformări Globale, Politică, economie și cultură*, Traducere de Lupașcu, R.E., Ștraub, A., Bordea, M., Turcu, A.M., Editura Polirom, 2004, pag. 101.
- [2] Held, D., McGrew, A., Perraton, D.G., *Transformări Globale, Politică, economie și cultură*, Traducere de Lupașcu, R.E., Ștraub, A., Bordea, M., Turcu, A.M., Editura Polirom, 2004, pag. 109, 98, 99.
- [3] * * * <https://www.startupcafe.ro/bani-europeni/fonduri-absorbție-programe.htm>, [EST 5:51 PM, 11/27/2018].
- [4] * * * <https://www.senat.ro/PDFIntrebari/19%2003%20TALPOS%201328%20B.pdf>, [EST 3:30 PM, 02.03.2019].
- [5] * * * <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>, [EST 7:52 PM], 02/03/2019.
- [6] Tăut, I., *Unitatea Națională, Modelul Biblic, Libertate Religioasă și de Conștiință în Contextul unei Societăți Democratice*, Jurnalul Libertății de Conștiință, Vol.6, Nr.2, 2018, pag.191, Editura Asociația Conștiință și Libertate.
- [7] Cârlian, I.A., *Formele fără fond, un brand românesc* Comentarii la volumul C. Schifirneț; *Formele fără fond, un brand românesc*, București, Editura Comunicare.ro, 2007, pag. 289.
- [8] * * * <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr1-2-2008/10-Carlan.pdf>, pag. 2, [EST]10:13 AM, 08.05.2018.
- [9] Held, D., McGrew, A., Perraton, D.G., *Transformări Globale, Politică, economie și cultură*, Traducere de Lupașcu, R.E., Ștraub, A., Bordea, M., Turcu, A.M., Editura Polirom, 2004, pag. 82.
- [10] Held, D., McGrew, A., Goldblatt, D., Perraton, J., *Transformări Globale, Politică, economie și cultură*, Traducere de Lupașcu, R.E., Ștraub, A., Bordea, M., Turcu, A.M., Editura Polirom 2004, pag. 40-42,

Dr. Ing. Ioan TĂUT, Consultant, Primăria Leordina, Maramureș
ioantaut2002@yahoo.com

Profesor Universitar Emerit Dr. Ing. George ARGHIR
Universitatea Tehnică din Cluj Napoca
Membru de Onoare al Academiei de Științe Tehnice din România
georgearghir@hotmail.com

membri AGIR